

Česká šlechta holdovala nadále rytířské módě, která zaznamenala novou fázi svého rozkvětu. Zejména příslušníci panského stavu přejímali ze západních zemí, většinou zprostředkovaně přes Německo, tamější životní styl a zvyklosti. I když pokračovala móda přijímání německých jmen šlechtických sídel a rodů, narůstala nevráživost šlechty proti německému živlu, zvláště proti bohatnoucímu, převážně německému patriciátu. Šlechta si zachovávala příslušnost k jazykově českému prostředí, a tak se z její potřeby, vedle německé rytířské poezie přicházející zvenčí, objevila i první literární díla v češtině. Do dnešních dnů se z této tvorby dochovala Píseň ostrovská a Kunhutina modlitba.

Gotický styl dosahoval v architektuře vysoce rozvinutých forem. Vedle církevních staveb vznikla řada monumentálních sídel světských, zejména hradů (Zvíkov, Bezděz, Špilberk v Brně aj.), ale i výstavné domy měšťanů (Dům U zvonu v Praze na Staroměstském náměstí).

STŘÍBRO A PRAŽSKÉ GROŠE

Obratná politika krále Václava II. zajistila Českému království poměrně dlouhé období klidu, které umožnilo konsolidaci a vzestup hospodářství. Hospodářská prosperita měla ovšem i další příčiny. Ve větší míře se v této době projevovaly příznivé důsledky kolonizace. Nově obdělaná půda začala produkovat, v městech se rozvíjela řemesla a kvetl obchod. Bohatství země, a zvláště královské komory zajišťovala intenzivní těžba stříbra. Největší výtěžek přinášely nově otevřené doly v Kutné Hoře, povýšené koncem století na město. Král si uvědomoval význam této produkce a rozhodl se stanovit pro ni pevný zákonný rámec. Nechal proto zpracovat horní zákoník — *Ius regale montanorum*, který se stal základem pro řadu dalších evropských zákoníků týkajících se hornictví. Dokonce ještě v 16. století jej využil římský císař a španělský král Karel V. při přípravě horního zákona pro španělské kolonie v Americe.

V zájmu rozvoje obchodu se Václav II. rozhodl k zásadní měnové reformě. Její provedení svěřil odborníkům z Florencie, kteří v obdivuhodně krátké době připravili a zahájili ražbu vysoce hodnotné stříbrné mince — pražských grošů. Nezbytnou podmínkou úspěchu byl ovšem zákaz směny neraženého stříbra. Pražské groše se velmi rychle prosadily i v mezinárodním měřítku, staly se na více než dvě století pilířem evropského měnového systému. Ražba mincí byla podřízena přísné kontrole a soustředěna v jediné královské mincovně, umístěné ve Vlašském dvoře v Kutné Hoře. Vznikl tam na svou dobu skutečný velkopodnik zaměstnávající až 200 lidí. V následujícím období se tak ve srovnání s obdobím denárové měny podstatně zpomalilo znehodnocování mince. Hospodářské úspěchy a upevnění vnitřní stability státu umožňovaly Václavu II. i promyšlenou zahraniční politiku.

ZAHRA NIČNÍ POLITIKA VÁCLAVA II.

Přes krutý pád, který způsobila porážka na Moravském poli a následující rozvrat v letech bezvládní, neztratilo české království svůj vzhlas a také autorita vládnoucího rodu Přemyslovců nebyla příliš otřesena. Je to patrné i z toho, že se ani římský král, ani kurfiřt

Úvahy nad vraždou olomouckou. Dějiny si ponechávají mnohá tajemství. Jedním z nich je i zavraždění českého krále Václava III. v Olomouci v roce 1306. Nejde ani tak o samotný, byť hrůzný čin. Vždyť v té době docházelo všude v Evropě k vraždám panovníků. Nás zajímají více motivy. O nich však můžeme jen spekulovat. Hned po vraždě se vyrodila spousta podezření i obvinění a další úvahy celý problém jen zatemňovaly. Ani námaha několika generací historiků nepřinesla lepší výsledek. A tak shrnutí motivů může jen dokreslit obtížnost postavení, v němž se ocital český král a s ním i český stát na prahu 14. století. V dobových kronikách se uvádí, že se bezprostředně po vraždě podařilo chytit při útěku z paláce muže, který byl národností Durynk. Byl strážní okamžitě zabit. Ale zároveň se vynořily pochybnosti o osobě vraha a už vůbec se mu nedařilo přisoudit žádné konkrétní motivy. V kronikách vycházejících z okruhu alpských zemí se vyslovuje podezření o spiknutí českých šlechticů, snad z tábora Vítkovců. Šlo by možná o pomstu za popravu Závise z Falkenštejna, nebo o čin, jímž česká šlechta reagovala na malou ústupnost Přemyslovců vůči nárokům panského stavu na spoluvládu. Jiná verze připomíná, že mohlo jít o snahu Habsburků otevřít si cestu pro připojení Českého království k jejich držávám. Ostatně, byť jen nakrátko, se to podařilo synovi Albrechta Habsburského Rudolfovi. Chybí však opět jakýkoliv důkaz. A konečně největší zájem a také hmatatelný okamžitý prospěch z tohoto činu měla polská knížata, která se vzbouřila proti přemyslovským nárokům na polskou korunu. Vojenská výprava mířící do Polska po vraždě ztroskotala. Zájem na smrti Václava III. mohl mít i jeho švagr Jindřich Korutanský, který se pak také ucházel o českou korunu. Mohou však existovat i motivy ještě vzdálenější, jako je např. pomsta vedená z okruhu princezny Alžběty, dcery uherského krále Ondřeje III., která byla zasnoubena s Václavem III. a posléze pak odmítnuta. Lze dokonce hledat podněty v okolí uherského krále Karla Roberta, donedávna ještě soupeře Václava. A tak bychom mohli uvádět ještě další konstrukce, všechny však mají jedinou vadu: chybí jim jakýkoli důkaz.